

WILNIS

VOLUME XXIII, NO. 157.

PRIMADIENIS, LIEPOS (JULY) 6 DIENĄ, 1942 M.

3116 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

TEL.: VICTORY 1455.

KAINA TRYS CENTAI.

KASDIENA...

Pradžia
LDS Seimas
Kanadiečių Kongresas
"Iškils Kaip Aliejus"

Tai reikšminga ir simboliška, kad Amerikos lakūnai pasirinko Ketvirtą Liepos savo pirmajai atakai Vakarų Europoje. Geležinius paukščius pasėks visa Amerikos Ekspedicinė Armija.

Sevastopolio griuvėsiai načių rankose. Per aštuonius mėnesius tęsiasi Sevastopolio apgulus. Nemirtingi šlovė apvainikuos Sevastopolio garnizoną, jo civilius. Jų buvo tik bėrys, paliegius su načių-rūmųjų amaru. Bausiai brangiai lėšavo tiems galvariziams Sevastopolio griuvėsiai.

Daugiau kaip 300,000 jų galų gavo. Tokie "laimėjimai" yra kelias į pralaimėjimą.

Dabar labiausia koncentruokimės, kad gerai pavyktų su Lietuvos Darbininkų Susivienijimo seimu.

Man rašo iš Brooklyno, kad delegatų išrinkta 110.

Visi delegatai būtinai turėtų atvykti. Chibiegiečiai laukia brangių svečių.

Mūsų apskrįde vadovybė deda didžiausią pastangą, kad seimas virstų šauniai patriotine demonstracija.

Montreale įvykęs Kanados Lietuvos Kongresas praėjo didžiausiu pasisekimu. Vardė mūsų organizacijų Kongresas sveikino A. Bimba. Jis labai pasitenkings kanadiečių veikla ir geru tpu.

Tik pro-naciški elementai nedalyvavo kongrese. Bet tik žinoms ten ir ne vieta.

Tūlame susirinkime p. Pakštas (kerlikau) kandidatas į tautos vadus) papirino: kaip tik vokiečių frontas subyrs, tai lietuviška valdžia iškils, kaip aliejus vandenyje.

Vokiečių frontas nesubyrės, jeigu jis nebus sudaužytas. O kada jis bus sudaužytas, tai ne skystas aliejus iškils, bet ryžtinga kovotojų-didvyrių valia atsiegti naują ir visai nepaklišką gyvenimą.

Pakštui, Smetonai ir "socialistams" bus palikta Baltoskan-dijos fikcija.

Visų nuosirdžių demokratų gerbiamas chicagietis kongresmanas A. J. Sabath pareiškė: "Redbeteriai atakuoja komunistus vienatiniai tuo tikslu, kad pasilpti savo fašistinę veiklą."

Akurat taip. Ne į antakį, bet tiesiai į akį kongresmanas Sabath pataikė ir lietuviškiems raudonsilikams.

Brooklyno Lietuvos Rubsniuviu lokalas (Amalgamietų) paaukėjo Russian War Relief \$25.00.

Iškelkit tą klausimą ir Chicago Lietuvos Amalgamietų lokale.

P. Mikulėnas, Kultūros ir Meno (radijo) Klubu fin. sekretorius, gavo gražų laišką nuo Dr-o A. Rutkausko. Su laišku gauta ir auka—penki doleriai.

Kad tai visi taip rūpintis radijo klubo reikalais.

L. Pruseika.

MUS AVIACIJA VIRŠ NACIŲ TERITORIJŲ!

ANTRAS FRONTAS—MIRTIS AŠIAI, SAKO BROWDERIS

USA-USSR-Britų Susitarimas Yra Kelrodis Į Musų Laimėjimą

Browderis Kalbėjo 22,000 Miniai New Yorke. Fosteris Saukė Suv. Tautų Darbininkų Vienybės

Meksika Perduoda Nacių Vadą Kunze Jungt. Valstijoms

HARTFORD, Conn., liep. 5.—Thomas J. Dodd Jr. kuris yra specialis generalinio prokuroro padėjėjas, praneša, kad kaip "jis supranta" naėinio bundo vadus Kunze, kuris išbėgo į Meksiką, jau yra atgal grąžintas į Jungtines Valstijas.

Naciai Praranda Sovietų Fronte 300 Tankų Kasdien

MASKVA, liepos 5.—Fronto pranešimai sako, kad naciam sustiprinant savo puolimą, jie dabar praranda labai didelį skaičių tankų. Jie kiekvieną dieną praranda mažiausia vieno šarvuočio divizioną, kas reiskia 300 tankų.

Komunistų Partija Aukoja Raudonajam Kryžiui ir USO

NEW YORKAS, liepos 5.—Komunistų Partija įteikė dvi dovanas, po \$1,000 kiekvieną, Raudonajam Kryžiui ir USO fondui. Laiškas, kuris buvo pasiųstas kartu su aukomis, ir po kurio pasirašė partijos pirmininkas W. Z. Fosteris ir partijos gen. sekretorius E. Browderis, tarp kitko sakė:

"Labai yra tinkama, kad visi šalies piliečiai šioje svaubroje valandėje kuo daugiau aukotų Raudonajam Kryžiui ir USO. Mes turim garbę perduoti tas sumas vardu Jungtinių Valstijų Komunistų Partijos."

Naciai Perims Francuzijos Prekybinį Laivyną

LONDONAS, liepos 5.—Sovietų agentūra "Tass" vakar pranešė, kad nacių navigacijos komisija atvažiavo į Touloną, kad perimtų Francūzijos prekybinius laivus esančius tame uoste. Dabartiniu laiku apie 450 francūzų laivų tarnauja Ašiai.

SLA Viršininkai Savo Planų Nepravedė

PITTSBURGH, Pa.—Kuone visos dienos savo raporte SLA centro sekretorius Matas Vinikas daugiausia lalko pašventė aiškinimui prastos SLA finansinės padėties, kad įkalbėti delegatus, jog jo siūlomas planas netiesioginiu duoklių pakėlimu būtina priimti, paskui po visos dienos diskusijų tuo klausimu, pasiūlymas atmetas.

Paryžiuije Nusatoma Naciai Tarnavusi Šnipė

VICHY, Liepos 5.—Paryžiuje tapo suauždyta vieno viešbučio savininkė, kadangi ji nacių pareigūnoms pranešdavo apie viešbučio gyventojų antinacinę veikimą.

Reakcininkai Nori Laimēt Karą—Prieš Amerikos Liaudį—

WASHINGTONAS.—Protestų banga ritasi per visą šalį, ypač per milijonus Amerikos negro masių ir darbininkų, po to kai reakciniai rasistai iš Virginija valstijos išplėdė mirties bausmę jaunam negrui Odell Waller. Minimas negras da metai atgal, negalėdamas pakelti sunkaus gyvenimo ir savo dirbamo ūkio savininko persekiojimus ir spaudimą (Waller buvo ložemis valstietis), susijaudins nužudė jį.

NEGRO O. WALLER NUŽUDYMAS VIRGINIJOJE YRA SMŪGIS TAUTINEI VIENYBEI, KARO PASTANGOM; PROTESTAI VISOJE ŠALYJE

WASHINGTONAS.—Protestų banga ritasi per visą šalį, ypač per milijonus Amerikos negro masių ir darbininkų, po to kai reakciniai rasistai iš Virginija valstijos išplėdė mirties bausmę jaunam negrui Odell Waller. Minimas negras da metai atgal, negalėdamas pakelti sunkaus gyvenimo ir savo dirbamo ūkio savininko persekiojimus ir spaudimą (Waller buvo ložemis valstietis), susijaudins nužudė jį.

Bombardavo Japonų Bazę Timor Saloje

Suv. Tautų Karinis Stabas Australijoje, liepos 5.—Japonų bazė Dili, kuri randasi Portugalijai priklausančioje saloje, tapo bombarduota Sovietų Tautų Lėktuvų. Koncentruoti ant vietinio aerodromo, radio stoties ir kitų svarbesnių objektų.

Du Indusų Ministrų Paskirti į Britų Karo Kabinatą

LONDONAS, liepos 5.—Du vadovaujantieji indusų veikėjai tapo paskirti į Britanijos karo kabinatą. Tuo pačiu laiku tapo perorganizuotas administracinis aparatas pačioje Indijoje, ir vice-karaliaus tarybą paskirta daugiau indusų, taip, kad indusai dabar ten sudaro daugumą. Paskirtieji ir kabinatą yra Ramaswami Mudallir ir Maharadža Jam Sohel.

Atidengė Ašies Šnipų Kospiraciją Prie Panamos Kanalo

Kanalo Zonos Karinis Stabas. Arėstuoti 20 nacių agentų, kurie vedė kospiraciją šnipinėti kanalo ir aplinkinės zonos. Manoma, kad tie šnipai suteikdavo ir informacijas nacių submarinam.

Nuteisė Mirčiai Dar 141 Čeką

LONDONAS.—Nacių karinis teismas Pragoje nuteisė mirčiai dar 141 čeką patriotą. Tuo pačiu laiku Vichy šaltiniai pažymi, kad karo apgulos stovyta, kuris buvo įvestas Čekoslovakijoje po Heydricho nužudymo, panaikintas.

Detroite Mirčiai Dar 141 Čeką

DETROIT, Mich.—Max Stephan, Vokietijoje gimęs Amerikos pilietis, yra kaltinamas savo krašto išdavyste, kadangi jis padėjo slapstytis iš Kanados karinių belaisvių stovyklos pabėgusiam nacių karininkui leitenantui Peter Krug.

Mus Lėktuvais Bombardavo ir Aleutų Salas. Naciai Traukias Egipte

Amerikos Lakunai Pašovė 5 Japonų Lėktuvus Kinijoje. Įkurtus Kovos Tėšiai Kursko Fronte

LONDONAS, liepos 5.—U. S. aviacija Europoje šventė mūsų šalies nepriklausomybės šventę bombarduodama nacių laikomas bazes Europos kontinente. Šeši Amerikos bombonešiai, kartu su šešias Amerikos gamybos lėktuvais, kurių igulį sudarė veteranai RAF lakūnai, bombardavo nacių bazes Holandijoje.

Washingtonas, liepos 5.— Amerikos armijos aviacijos lėktuvai bombardavo ir padarė daug žalos japonų transportiniams laivams netoli Aleutų salų, būtent, Agattu salos. Tai paigi bombarduotos japonų bazės Kiskoje. Dėl orinių aplinkybių nepasisekė nustatyti, kiek žalos padarė nacių jėgos.

CHUNGKING, liepos 5.— Amerikos armijos aviacijos lėktuvai pašovė mažiausia 5 japonų lėktuvus netoli Hengyang, Human geležinkelio centro provincijoje. Tai yra pirmas mūsų aviacijos didesnis žygis Kinijoje ir jis atliktas tuo pačiu laiku, kada Europos kontinente mūsų lėktuvai bombardavo nacių pozicijas.

CAIRO, liepos 5.— Sustiprinti britų daliniai tebešia puolimą ant nacių ir jie paėmė 600 ir ne daugiau. Be to sunaikinta daug nacių ir italy tankų. Belaisviai paimti smarkiose kovose prie Qibhya Ridge, ir pietus nuo Al Alamein. Paskutiniai pranešimai iš fronto sako, kad frontas yra lanko pavidalo, naciai ir italai pusiau apsupti.

Sevastopolis Evakuotas

Sovietai Padarė Daug Žalos Naciams Pasitraukė iš Miesto

MASKVA.—Padarydami priešais daug nuostolio, mūsų heroiški Sevastopolio gynėjai iš miesto pasitraukė ir miestą evakuavo. Evakuacijosje savo jėgą ir gerą veikimą parodė Juodosios Vėjos mūsų laivynas. Priešais prie Sevastopolio pradaro 300,000 iš kurių 60,000 buvo užmušti. Prieš pasitraukiant iš miesto kovos vyko gatvėse ir gyvenai lot laikė priešais miesto pakraščiuose, kol viskas buvo tvarkingai evakuota.

Nežvyruotu Vieškeliu

JUOZAS BALTUSIS

(Tąsa)

—Išjos, — mūrmėjo džiangsmingai, — dabar jau tikrai išjos... Paliks Apnarėlis... Salyklą tuoj dauginu!

O balsu prabilo: —Ana, patrakote šaukti! Ne špitolė čia jums. Seniūną geriau susirastumėt... Tegul sueigą šaukia. Pasirašysit visi ir... —Tau nopostys! —keikėsi tebelaikydamas rankoj ylą.—Ar devynios gi čia jus visus sujogo? Maniau—dega!

—Kas dega? Sueigą šauk! —Sueigą! —Šauk! —Šauk! —Šauk!

—Ne, kam to! —ėmė jaudintis mokytoja, jausdama keistą baimę prieš žmogus.—Nesupras jie... nenorės suprasti... Argi jūs nežinote, kad tai... kad... Ak, iškelkite mane ir... ir baigsim taip... Ji pravirkė.

—Kas gi yra tas "tai"?—nustebo inspektorius.—Baigkite sakinį, suprasti neįmanoma. Mokytoja kūtelėjo porą kartų. Nusišlostė ašaras.

—Aš buvau tarp jų kažku aukštesniu, —tarė ji,—kažku didingesniu. Jie tvirtino, kad žemė po mano kojų lyg pakilesnė esanti, ir klausydavosi mano žodžių itin dideliu dėmesiu. Dabar gi šis pjedestalą griuvo. Jie įsitikino, kad mano kūnas ir kraujas yra lygiai toks pat, kaip jų, ir mano žodžiai nebegali pasiekti nei jų ausų, nei širdies, nes jie nebemato, ką mannyje gerbtai... Kokia prasme man pasilikti?

Inspektorius tylėjo. Rūkė. —Jie gal ir sutiks mane palikti,—tesė mokytoja,—bet nė vienas šio kaimo žmogus, nė vienas vaikas neberas manyje pirmąkart mokytojos, kurią mylėjo ir kurios žodžiai buvo šventi ir nepajudinami... Visų jų akyse būsiu tik puolusi ir pasigalėta moteris. Kokia gi aš tada jiems mokytoja?

Priemenėj pasigirdo susirinkusių gaspadorių kalbos. Urniešius sušaukė. Kalbino senis griežtai reikalauti mokytojos iškelimo. Tėduodie kitą. Padorių. Arba vyrų. Vyrų tylėdami smalijo lapiene. Padilbom žūrėjo vienas į kitą. Daugelis nutuokė visą reikalą netikumą. Spiaudėsi.

Inspektorius pakilo. Perėjo klasę. Atidarė duris. —Sveiki, artojai! Visi stvėrėsi kepurų. Gesino bankrutėkas. —Labas, ponui janspaktoriui... Inspektorius žvelgė pro akinų viršų. Pasitikinti, atlaidi šypsena žaidė jo veide. —Prašom į vidų,—tarė ramiai ir maloniai.—Pasišnekėsim, aptarsim!

Pasikūsdėdami silnko visi į klasę. Kiekvienas taikstėsi arčiau durų. Pasidarė spūstis. —Prašom toliau,—kvietė inspektorius,—priešaky visai tuščia. —Dekui, mes jau čia... Siaip taip susėdė į suolus. Kepures ant rašalinių. Iš kambarėlio išėjo mokytoja. Piktas mūrmėjimas pasigirdo aplinkui.

—Vadinasi, nebenorit—pradėjo inspektorius. Mūrmėjimas pasikartojė. —Na, ką gi,—tesė jis.—Ne, tai ir ne! Patylėjo. Perbėgo akimis visų veidus. —Jūsų prašymą išpildysim. Skundą jau svarstėm ir nutarėm—jums kitą. Ne trauks gausit. O nuo savęs pasakysiu: galima, vyrų!

—Zmonės tylėjo. (Bus daugiau)

Kas Šiuo Laiku Naujo Springfield, Ill.?

Tarpe Mainierių.

Mainieriai, sunkais ir pavojingo darbo darbininkai, visuomet buvo kovingi ir tokiu šiuo. Tačiau uniųjų jų teisės taip suvaržytos, nėra nariams demokratių teisėsi, tai ir šiame taip pasiryžti ašies siaubūnus nepasireiškia plataus veikimo tarpe mainierių, kad padėti stiprinti karo laimėjimo sąstangas.

Kur tik pasikalbi su mainieriais, tai visur gauni atsakymą, kad reikia sukaupti jėgas ašies sunaikinimui. Bet visur po mainių apelinėšies, tiek apie Westville, West Frankfortą, Harrisburgą ir Springfieldą nėra uniųjų iniciatyvos karo sąstangų kėlimui.

Lewis per metų metus neigė narių teises, dėl to negalėjo išaugti vietoje vadovybė iš pačių angliakasių ir dabar kada labiausia reikėtų tokius vadovybės, tai jos kaip ir nėra.

Nežūrint tos žalos, kokia iki šiol buvo padaryta, dabar su didesniu drąsumu ir stipresniu pasiryžimu reikia veikti.

Iš pavasario buvo numatyta, kad rasis stoka farmoms darbininkų. Tuo skandėsi fermeriai. Vienek ir tas trūkumas apeita. Daug fermerių sūnų išėjo į armiją. Tačiau moterys, ypač jaunos merginos, stojo prie farmų darbų. Agrikultūrinis biuras paduoda, jog nežūrint darbininkų trūkumo šiems plotams dirvų plotai yra apdirbti, apseti javais ir apodinti daržovėmis.

Howard Leonard, valstijos agrikultūrinis direktorius, skelbia, kad šiame Illinois valstijoj daugiau pagaminta pieno 5 nuosmėtais, negu kitais metais šiuo laiku.

1940 metais fermeriai gavo už pieną \$83,000,000; 1941 metais \$105,000,000. Šiame bus kur kas daugiau už pieną įplaukų fermeriams.

Officialus Kinijos vyriausybės organas "Central Daily News" savo vedamajame straipsnyje: "Mes esame labai patenkinti girdėdami, kad didieji Suvienytų Tautų strategai pripažįsta, jog visi kontinentai yra pakankamai svarbūs dabartiniam kare."

Laisvės už pinigų nenupirksite. Bet jūsų doleriai, investuoti į valdžios Defense Bonds ir Stamps prigreitins galą ašies barbarams.

SKRAJOJANČIŲ TVIRTŪVIŲ STATYBA Amerikos Darbo Federacijos Raportas

Los Angeles, Calif.—Keliolika dienų atgal čia pasisklido labai drąsiančios žinios apie orlaivių gamybą. Didžiųjų bomberių—skrajojančių ore tvirtųjų—gamyba eina spartesniu tempu, negu buvo numatyta.

Pralenkė kalendorišką nuostatą visais šešiais mėnesiais. Prityrimai, kuriuos šio miesto orlaivių darbininkai priryė Boeing orlaivių dirbtuvėse Seattle, Wash., duoda puikiausius rezultatus. Vega ir Douglas orlaivių gaminimo kompanijos dirba pilnu tempu ir su labai džiuginančiais pasisekimais.

Daugiau ir daugiau reikia orlaivių—didžiųjų bombanešių mūsų šaliai ir mūsų šalies talkininkėms, Britanijai, Sovietų Sąjungai ir Kinijai.

Didieji orlaiviai B-17, tai oro tvirtovės, suvaldins šiame kare sprendžiamuosius mūšius.

Los Angeles miestas, kuris stovi gražioje lygumoje ir kur gyvena pažangių lietuvių diktas būrys, išpildys didį ir patriotišką darbą žmonių demokratių teisių apgynime.

Su kuo nekalbėsi, tai visų vieningas atsakymas, ašies jėgos, Hirohito imperializmas, Hitlerio ir Mussolinio žvėriški užpuolimai ant demokratinio pasaulio turi būti sunaikinti ir sunaikinti kuogreičiausia—net šiomet.

Gražusis miestas — pastovios atmosferos aplinkoj —nei šilta nei šalta—gali pakilti dar daug didingesnis ir gražesnis. Jau dabar kalbama, kad po karo daug miestas daug išdėsiu ir gražesniu, negu jis iki šiol buvo.

Nejudamo turto perspektyvai labai geri. Dygsta daug naujų ir gražių namų. Senosios lušnos turi būt nuverstos ir jos pamaitytos naujais, moderniais namais.

Mes, lietuviai, iki šiol visai gražiai darbuojamės patiesiame mieste.

Amerikos Darbo Federacijos viršiniukai raportavo, kad su pabaiga balandžio mėnesio ji turėjo net 5,441-592 narių, tai aukščiausia narystė visoj jos istorijoj. Naujos skaitlinės jėmė tik tuos narius, kurie dabar moka duokles, ir nepriskaito kitus 500,000, kurie duoklių nemoka.

Nuo sausio 1 d., 615,273 nauji nariai prisirašė. Nuo rugpjūčio 30 d., 1941 m., Federacijos fiskaliskai metai, narystė pasidaugino 872,536.

Spėjama, kad Federacija turės 6,000,000 narių prieš 1942 m. pabaigą.

(FLIS.) žangos kryptimi šiam mieste. Reikia daugiau veikti, daugiau darbuotis karo laimėjimui, demokratijos prapletimui ir užtikrinimui darbo žmogui geresnio gyvenimo.

Naktaras.

DIDIEJI LIETUVIŲ PIKNIKAI

Dienraščio Vilnies Naudai

Prašome Įsitęmty Šiuos Piknikus ir Išanksto Pasiruošt Juose Dalyvaut

---

DETROIT, MICH LIEPOS (JULY) 19-tą
Capitol Park

Visos Michigan Valstijos Lietuvių Piknikas

CLEVELAND, OHIO RUGPJŪČIO (AUGUST) 9
MACHUTOS DARŽE

ROSELAND RUGPJŪČIO (AUGUST) 9-tą
Rossi's Grove

CHICAGO, ILL. RUGPJŪČIO (AUGUST) 23-čią,
Oaks Grove

RUDENINIS PIKNIKAS

ROCKFORD, ILL. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 6-tą
Svicar Park

Visuose aukščiau suminėtuose piknikuose bus puiki dailės programa. Taipgi bus išduota daug vertingų dovanų. Puiki proga įsigyti gražių pažinčių, kaip jaunimui, taip ir suaugusiems.

